

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

54. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [i /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu)

Haftanın Analizi

Arap Birliği ve Türkiye

Doç. Dr. Fahri Erenel-EPAM Müdürü

Arapların yoğunlukta olduğu bölgelerin savaş alanı haline gelmesi, bölge halkının savaş ortamından olumsuz etkilenmesi, Arap milliyetçiliği'nin, yükselen değer haline gelerek bağımsızlık taleplerinin daha da güçlenmesi, İsrail'in Yahudi devleti olarak kurulması ve yayılcı politikalar izlemesi gibi faktörler Arap Birliğinin kurulmasında oldukça etkin rol oynamıştır. Coğrafı anlamda bir bölgesel örgütlenmeden ziyade etnik, dini,kültürel ve siyasi ağırlığı fazla olan Arap Birliğinin kurulması yolunda 1936 yılında Suudi Arabistan ile Irak arasında imzalanan anlaşma ile başlayan çabalar sonucu 1945 yılında bugünkü yapısına kavuşmuştur.

Birliğin kuruluş amaçları arasında dikkat çeken madde, Filistin sorunu çerçevesinde, ye devletlerin Filistin'in bağımsız bir devlet olması için çalışacaklarını vurgulamalarıdır. Sadece Arap olan ülkeleri bünyesine dahil etmesi nedeniyle kapalı bir örgütlenme şeklinde yapılanmıştır.

Arap birliği ile Türkiye ilişkilerinde, sınıraşan sular,Hatay ve İsrail -Türkiye ilişkileri ön planda yer almıştır. Örneğin Arap Birliği'nin web sitesinde de, Fırat ve Dicle nehirlerinin güvenliğinin Arap ulusunun güvenliği anlamına geldiği açıklaması görülmektedir.

Arap birliği ülkeleri arasında, sürekli bölünme ve farklı ülkelerin uyduları olarak hareket etme tercihleri nedeniyle kapsamlı bir birliktelik sağlanamamıştır. Alınan kararların, karara olumlu katılan ülkeleri bağlaması,birliğin dışarıya karşı net bir tavır sergileyememesinde etkili olmaktadır.

Arap birliğinin Türkiye karşıtı tavır ve söylemleri Türkiye'nin 1949 yılında İsrail'i tanınması ile hız kazanmış ve halen devam etmektedir. Bugün ise İsrail ile ilişkilerini Filistin aleyhine sürekli geliştiren Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri(BAE)'ne, Libya'da meşru hükümetin yanında yer alacağına sadece Türkiye karşıtlığı nedeniyle Hafter'i destekleyen BAE'ne, Suriye'yi açıkça işgal eden Rusya ve İnan'a, PKK'nın PYD adı altında Suriye topraklarında yapılanmasına ses çıkarmayan, ABD'nin Suriye'nin petrol bölgelerine el koyması karşısında dilsiz Őeytanı oynamaya devam eden,Yemen'de çoğunluğu ocuk ve kadın olma üzere binlerce insanın başta BAE ve Suudi Arabistan tarafından katledilmesine sessiz kalan Arap Birliği değil midir?

Libya'da Türkiye'nin meşru ulusal mutabakat hkmetine yaptığı desteği deniz yolu ile engelleyebilmek için bazı birlik yeleri ile birlikte Opus adlı operasyonu

planlayan BAE'ne karşı en ufak bir ses dahi çıkarmayan bu sözde birlik değil midir ?

PKK terör örgütünün Türkiye'yi hedef alan terör faaliyetleri için Irak topraklarını kendine üs edinmesinden dolayı herhangi bir açıklama yapma ve bundan dolayı PKK'ya karşı durmayan, Türkiye'nin PKK hedeflerine yönelik operasyonlarını bir Arap ülkesinin topraklarına saldırı olarak niteleyen bu ikiyüzlü sözde Arap birliği değil midir?

Esad'a Türkiye'ye karşı yönlendirmek için 3 milyar dolar gönderen, özel askeri şirket elemanlarını Yemen'den bu bölgeye nakleden BAE'ne karşı ne söylemiştir Arap Birliği?

Cemal Kaşıkçı cinayetinde neredeyse Türkiye'yi suçlayacak kadar Türkiye karşıtı olan bu sözde birlik değil midir?

İran'a karşı Suudi Arabistan ile birlikte blok oluşturan BAE,yıllardır düşman olarak gördüğü, İran'a salgın başladığında yardım ederek ilişkileri birden sıkılaştırma amacı karşısında Arap Birliği,sen nasıl bir ülkesin? Birlik üyesi Suriye'yi her şekli ile kullanan ve sözde devrim ihraç etme çabası içinde bölgede hüküm sürmeye çalışan İran ile nasıl ilişki tesis edersin diyen bir Arap Birliği söylemi duyuldu mu?

BAE ve Suudi Arabistan'ı sadece Türkiye karşıtlığı nedeniyle bir bakıyoruz, Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetime destek sağlarken görüyoruz.

Türkiye sınırlarına yönelik PKK saldırıları sonucu 100'den fazla sivil Türk vatandaşının hayatını kaybetmesi karşısında ses çıkarmayan bu birlik Zeytin Dalı Harekatı başlayınca vakit kaybetmeden Türkiye'yi neden işgalci olarak nitelendirmeye başlar?

İsrail,adım adım Filistin adını, yüzyılın planı koydukları işgal planı ile tarih sahnesinden silmeye çalışırken Arap Birliği ne yapıyor? Karşı çıkmak bir yana,Filistin Devlet Başkanı'nı Suudi Arabistan'a çağırarak İsrail'in planı'nın kabul edilmesi için zorlayan bu birlik üyesi değil midir?

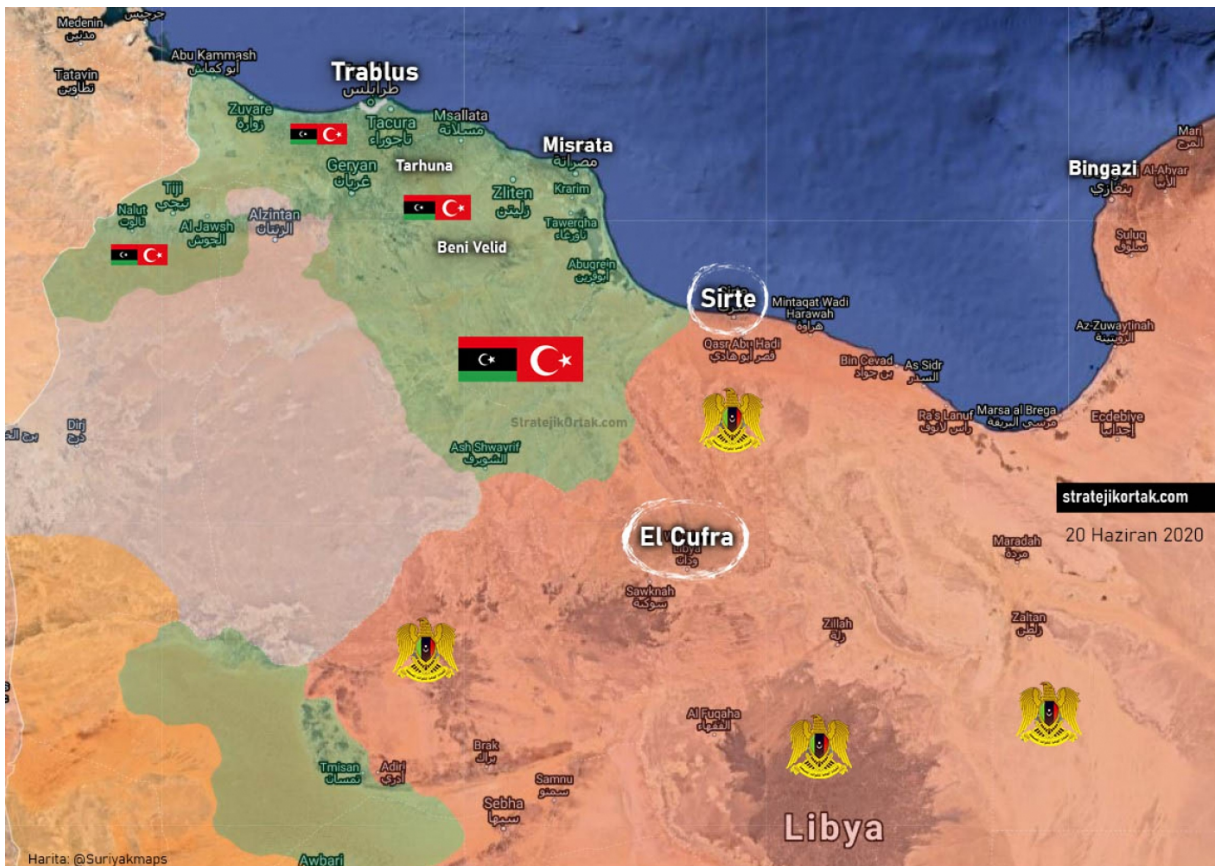
Arap birliği Türkiye karşıtlığı rutine bağlamış durumdadır. Adeta Türkiye'nin bir faaliyette bulunmasını veya bir ülke veya ülkeler grubunun Türkiye karşıtı bir toplantı veya söylemde bulunması bekler haldedirler. Böyle olmasa Akdeniz enerji paylaşımı konulu toplantıda tek Akdeniz ülkesi olmayan BAE 'nin ne işi olacaktır?

Arap Birliği ülkeleri bugüne kadar asla belirli bir politika takip etmemişlerdir. İlk kurulduğu yıllarda amaçlarına biraz yakın durmuşlar ise de kısa bir süre sonra bölünme yaşamaya başlamışlardır.

Son söz olarak, Arap Birliği ve bu ülkeler, hegemonik güçlerin vekili olarak hareket etmekte, kendilerine biçilen rolleri oynamaya devam etmektedirler.

Libya: Sirte ve Cufra Kentinin Önemi

<https://21yyte.org/tr/fikir-tanki/libya-sirte-ve-cufra-kentinin-onemi>

Sirte, Libya'nın petrol ihracatının yüzde 60'ının yapıldığı "Petrol Hilali" bölgesinde yer almaktadır. Gelecek tüm saldırılara karşı Hafter güçleri, 'karakol kenti' işlevi görmesinden dolayı Sirte kendini savunmaya çalışıyor.

Libya'da gelirlerin yüzde 93'ü petrol ve doğalgazdan sağlanıyor. Tüm Dünyasında bildiği gibi Libya, en çok petrol bulunduran 8. ülkedir. Dahası, Libya'da 48.4 milyar varil rezervi bulunuyor.

Bildiğimiz gibi, Libya'da Ulusal Mutabakat Hükümeti ülkenin bir kısmını kontrol eden Hafter güçlerine karşı son zamanlarda önemli ilerlemeler kaydetti. UMH, birçok şehri Hafter güçlerinin elinden aldı ve son olarak sıra Sirte'ye geldi. Ancak, Libya'da bulunan aşiretleri eğiteceğini ve silahlandıracağını söyleyen Mısır Cumhurbaşkanı Abdulfettah el-Sisi, "Sirte ve Cufra kırmızı çizgidir. Libya'yı Libyalılardan başkası savunmayacaktır. Yardım etmeye ve destek vermeye hazırız. Sınırlarımız içinde veya gerekirse sınırlarımızın dışında herhangi bir görevi yerine getirmek için hazırlıklı olun." demişti. Buna karşılık Libya ise Sisi'nin bu tehdidine karşı "içişlerine karışma, egemenliğine tecavüz" ve bir "savaş ilanı" olarak gördüklerini duyurmuştu.

Peki, neden Sirte ve Cufra bu kadar önemli? Sirte; doğuya karşı batının kilididir aynı zamanda batıya karşı da doğunun kilididir. Ayrıca, Ulusal Mutabakat Hükümeti birçok şehri kontrol altına almasına rağmen Sirte'de güçlü bir askeri donanma ile karşı karşıya kalmıştır. Sirte kenti Bingazi ile Trablus arasında bulunur. Sirte'nin stratejik önemi, Cufra Hava Üssü'nün kuzeyinde yer almasından kaynaklanıyor. Dahası, iki kent arasında dağlık olmayan, 300 kilometrelik açık bir alan bulunması da Sirte'yi önemli kılan bir kent haline getiriyor.

Cufra'nın ise jeopolitik bir değeri var. Bildiğimiz gibi Cufra'da Havalimanı var. Ruslar'ın asker birliklerini ve her türlü savaş araçlarını yani uçaklarını yerleştirmesi yüzünden de Cufra stratejik bir öneme sahiptir. Burası sadece Libya üzerinde bir hakimiyet alanı değildir aynı zamanda Afrika'nın hakimiyetine dair önemli bir etkidir. Cufra'daki üssü ele geçirenler Afrika'nın jeopolitiğinde ve Avrupa'nın güvenliği noktasında söz sahibi olurlar.

Körfez ülkeleri Mısır'ı Libya'da savaşa mı sürüklüyor?

Libya'da meşru yönetime karşı destekledikleri darbeci Halife Hafter'in başarısızlığını kabullenen Körfez ülkeleri, "Mısır'ın batı sınırlarının güvenliği" gerekçesiyle Kahire yönetimini, Libya'da savaşa teşvik ediyor

VATIYYE ASKERİ ÜSSÜ'NÜN KAYBIYLA BAŞLAYAN SİSİ HAMLELERİ

18 MAYIS

Vatiyye Askeri Üssü'nün Hafter milislerinden geri alınmasının ardından Sisi, Mısır ordusuna, "savaşa hazır olma" talimatı verdi

6 HAZİRAN

Sisi, Hafter milislerinin Trablus ve çevresinden temizlenmesinin ardından ateşkes çağrısı seçeneğini öne sürdü

Sisi'nin, "8 Haziran itibarıyla tüm Libya genelinde ateşkes çağrısında bulunuyoruz." şeklindeki "Kahire Bildirgesi" girişimi, Libya hükümeti tarafından kabul edilmedi

20 HAZİRAN

Libya ordusunun gerçekleştirdiği operasyonlarla Hafter milisleri üzerindeki baskının devam etmesi üzerine Mısır, yeniden tansiyonu yükseltme dilini kullandı

Libya sınırına yakın Mısır Hava Kuvvetleri birliklerini ziyaret eden Sisi, orduya "hazırlıklı olun" talimatı verdi

Sisi, "Libya'nın Sirte ve Cufra cephe hatlarını kırmızı çizgisi" olarak gördüğünü duyurdu

KÖRFEZ ÜLKELERİNİN SİSİ'YE DESTEK MESAJLARI GECİKMEDİ

Sisi'nin, "Libya'nın Sirte ve Cufra cephe hatlarını kırmızı çizgisi" olarak duyurduğu mesajı da tıpkı önceki hamleleri gibi BAE, Suudi Arabistan ve Bahreyn'den destek aldı

LİBYA ORDUSU: "SAVAŞ İLANI SAYIYORUZ"

"Sisi'nin, kendi tabiriyle Sirte ve Cufra'nın kırmızı çizgisi olduğunu söylediği açıklamalar, ülkemizin iç işlerine apaçık müdahaledir. Bunu Libya'ya yapılmış açık bir savaş ilanı sayıyoruz."

Dünya Müslüman Alimler Birliği Genel Sekreteri
ALİ MUHYİDDİN KARADAĞI:

"Akıllı olan her insan, Sisi'nin Mısır ordusuna Libya'ya müdahale için hazır olması talimatı karşısında hayret eder."

22.06.2020

ANADOLU AJANSI
100 YIL

“AMASYA GENELGESİ (TAMİMİ)”NİN 101. YILDÖNÜMÜ “ULUSUN BAĞIMSIZLIĞINI, ULUSUN AZİM VE KARARI KURTARACAKTIR”

Dr. Cengiz Tatar ,21 Haziran 2020

<https://21yyte.org/tr/merkezler/islevsel-arastirma-merkezleri/politik-sosyal-kulturel-arastirmalar-merkezi/amasya-genelgesi-tami-mi-ni-n-101-yildonumu-ulusun-bagimsizligini-ulusun-azi-m-ve-karari-kurtaracaktır>

22 Haziran 2020; sömürgeci ve işgalci emperyalist güçlere karşı verilen Milli Mücadele'nin temel taşı, direnişin resmi ve yazılı ilk bağımsızlık belgesi olan “Amasya Genelgesi (Tamimi)”nin 101. Yıldönümü kutlu olsun.

Mustafa Kemal Atatürk, Samsun'a çıkmadan önce 13 Kasım 1918'den itibaren Anadolu'da yapacağı çalışmaların planını yapmış; “Ben milletin vicdanında ve geleceğinde hissettiğim büyük gelişme yeteneğini, bir milli sır gibi vicdanımda taşıyarak, yavaş yavaş bütün bir topluma uygulamak mecburiyetinde idim.” uygulayacağı hareket tarzını belirlemiştir. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkışından itibaren hızla yapmak istediği işlerin başında, Anadolu ve Rumeli'deki dağınık ve birbirinden kopuk yöresel direniş örgüt çalışmaları birleştirerek tek elden merkezi olarak yürütülmesi sağlamak amacıyla milli bir ordunun kadrolarını örgütlemek ve “Milli Mücadele”nin temelini hazırlamak için çetin bir çalışma içine girmiştir. Bu maksatla; Samsun'da, Havza'da ve telgraf ile ulaştığı her yerde “Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyetlerinin” kurulmasını istemiştir.

Anadolu'da bir hükümet kuruluşunun sezgi ve fikir tohumu, ilk önce Amasya toprağında atılmış ve alınan kararlar önemli bir hareketin başlangıç noktası olmuştur. Ufukta yeni yolculuklar görünmüş, nasıl olacağı, neler vereceği, nerelere çıkacağı belli olmayan, esrarlı ve muammalı şeylere gebe yolculuklar başlamıştır. Bu yolculuk, yorgun Anadolu topraklarında bir kahraman yaratmıştır. Savunma Bakanı Şevket Turgut Paşa'nın 8 Haziran 1919'da geri dön çağrısına, 11 Haziran'da “Neden geri çağırılıyorum? Cevabı ile Anadolu'nun içlerine doğru yürüyüş ile ilk direniş hareketini başlatmıştır. 12 Haziran saat 17.00'de Havza'daki çalışmalarını tamamladıktan sonra kendisine ve ülkenin düşman işgalinden kurtuluşuna inandığı arkadaşları ile “Milli Mücadele Hareketi”ni oluşturmak ve Türk Halkı ile bütünleşmek amacıyla Havza'dan Amasya'ya hareket etmiştir. Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk'ta Havza'dan ayrılışını; “Anadolu'ya geçeli bir ay olmuştu. Bu süre içinde bütün ordu birlikleriyle temas ve bağlantı sağlanmış. Millet mümkün olduğu kadar aydınlatılarak dikkatli ve uyanık bir duruma getirilmiş, Milli Teşkilat fikri yayılmaya başlamıştı. Yapılan geri çağırma emrine uymamış olmakla birlikte, Milli Teşkilat ve hazırlıkların yönetimine devam etmekte olduğuma göre, şahsen

asi durumuna geçmiş olduğuma şüphe edilemezdi. O halde, yapılacak girişim ve faaliyetlerin bir an önce kişisel olmak niteliğinden çıkarılması, bütün bir milletin birlik ve dayanışmasını sağlayacak ve temsil edecek bir kurul adına olması gerekli idi.” Türk Milleti’nin tarihine yön veren ve dönüşü olmayan yeni giriştiği eylemin amaç ve niteliğini ortaya koymuştur.

**Amasya Protokolünü İmzalayan Heyeti Temsiliye Üyeleri
Rauf Bey, Mustafa Kemal Paşa, Bekir Sami Bey**

Amasya-Gezirlik’e saat 17.00’de gelişinde; bölgenin ileri gelenleri, halk, Müftü Hacı Tefik ve din adamı Abdurrahman Kamil Efendi tarafından karşılanmıştır. Belediye balkonundan ilk direniş konuşmasında; “Aziz Amasyalılar; daha ne bekliyorsunuz? Padişah ve Hükümet, İtilaf Devletleri’nin elinde esirdir. Memleket elden gitmek üzeredir. Bu kötü vaziyete çare bulmak için sizlerle işbirliği yapmaya geldim. Düşmanın saldırılarına karşı çarıklarımızı çekecek, dağlara çekilecek, vatanımızı en son kaya parçasına kadar müdafaa edeceğiz. Memleket İngiliz mandası altına giriyor. Tarihi büyük Türk milleti böyle bir esareti kabul etmez, milletimizin tarihi şerefi vardır. Mutlaka tüm haklarımızı korumak için Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurmalıyız” Milli direniş hareketinin batıda Yunanlılara karşı İzmir’de, güneyde Fransızlara karşı Adana’da; doğuda Ermenilere karşı Erzurum’da, 3 cephede başladığını söyleyerek halkı mücadeleye davet etmiştir. 13 Haziran’da Abdurrahman Kamil Efendi, Sultan Beyazıt Camii’nde halka; “Milletin istiklali tehlikeye düşmüştür. Artık, bu hükümetten

iyilik beklemek abestir. Bu felaketten kurtulmak için icap ederse, vatanın son ferdine kadar ölmeyi göze almak lazımdır. Yegane kurtuluş çaresi halkın, hakimiyeti doğrudan doğruya ele alması ve iradesini kullanmasıdır. Mustafa Kemal Paşa'nın etrafında toplanarak vatani kurtaracağız. Allah gazamızı mübarek eylesin" kurtuluş yolunun "Milletin azim ve kararında" olduğunu söylemiş, halkı özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine çağırmıştır. Milli Mücadeleye destek için biriktirdiği 5 altınını vermiştir. Amasyalılar, 14 Haziran'da Müdafaa-i Hukuk Teşkilatı'nın kurulması amacıyla Atik-i Ali Mektebi'ndeki toplantıda Müftü Hacı Tevfik Efendi başkan olmuş ve devrime giden yolda çok önemli bir adım atılmıştır. Bu düşünce etrafında elbirliği edip çalışacaklarını ve mücadeleye hazır olduklarını halkı temsil eden 22 kişinin imzaladığı bir telgrafla İstanbul'a bildirmişlerdir.

Atatürk, 16 Haziran 1919'da Padişah Vahdettin'e gönderdiği telgrafta; "Memleketimizin bugün uğradığı felaketlerin baskısı ve vatanın parçalanma tehlikesi karşısında, ancak yüce şahsınız başta olmak üzere milli ve mukaddes bir kudretin var olma haykırışı; vatani ve devlet bağımsızlığını, milleti ve şanlı hanedanınızın altı buçuk asırlık yüce tarihini kurtarabilir. Yüksek huzurlarınıza son defa kabul edildiğimde, İzmir acı olayından pek hüznü olan kalbinizin ve kurtuluş noktasına ait gönlünüze doğan düşünceleriniz hafızamda bütün canlılığıyla yaşamaktadır. Esin kaynağını, sizin bu samimi dilekelerinizden alan azim ve imanla görevimi yapıyorum. Bir ay içinde bütün Anadolu'nun il, ilçe ve sınır boylarına kadar milletin düşünce ve emellerini, İstanbul'da iken milletin bu kadar kuvvetli ve az zamanda felakete karşı bu kadar uyanmış olabileceğini düşünemezdim. Hatırlayacaksınız; bana verilen görevlerin yapılması sırasında yabancıların ve bozguncuların mutlaka yalan dolana başvurup engeller çıkarması ihtimallerini konuşmam sırasında belirtmeye çalışmış ve böyle durumlar karşısında Ali İhsan ve Yakup Şevki paşaların düştüğü duruma giremeyeceğimi ilave etmiştim. Milli vicdanın ciddi biçimde uyanışını ve ortaya çıkışını, uygun görmeyenler, vatanın zararına da olsa İngilizlere yaltaklanmayı meslek edinen zayıf karakterliler, bu kez beni kandırarak İstanbul'a getirmeye çalışıyorlar. Tabii ki buna muvafakatte maruzum ve eğer zorlanırsam görevimden istifa ederek evvelce olduğu gibi Anadolu'da ve milletin sinesinde kalacağım. Vatan vazifeme bu kez daha açık adımlarla devam edeceğim. Ta ki millet bağımsızlığına kavuşsun, muazzam saltanat ve hilafetiniz yok olup gitmekten kurtulsun." Padişah, telgrafına cevap vermemesine rağmen en baştan itibaren karşısına almamaya çalışmıştır. Telgraf, Milli Mücadele'nin başında ortaya konulan ulusal düşüncenin önemli bir stratejik belgesini ve ilk kırılma noktasını, aynı zamanda Atatürk ve Padişah Vahdettin'in konumlarını açığa çıkaran çok

önemli bir dönüm noktasını oluşturmuştur. Padişah'ın samimi olmadığını ve düşürüldüğü durumu ortaya koymuş, nazik hatırlatmaya ile kendi kararının haklılığını savunmuştur.

Atatürk, 16 Haziran 1919'da Diyarbakır'lı Cemil Paşazade Kasım Bey'e gönderdiği telgrafta; "Kürtlerin devletten ayrılarak İngilizlerin himayesinde bağımsız Kürdistan kurmaları görüşünü tasvip etmem. Çünkü bu görüş, muhakkak Ermenistan lehine, İngilizler tarafından tertip edilmiş bir plandır. Kürtlerle Türkler birbirinden koparılmayı kabul etmez öz kardeşler. Bugün için vicdani borcumuz, Kürtler, Türkler, bütün İslami unsurlar tek vücut ve tek yürek olarak bağımsızlığımızı savunmak ve vatanın parçalanmasını önlemektir. Kürt kardeşlerimin hürriyeti, refah ve ilerlemesinin vasıtalarını sağlamak için sahip olmaları gereken her türlü hukuk ve imtiyazların verilmesine tamamen taraftarım. Fakat Osmanlı devletini parçalanmaya uğratmamak şartıyla görüşüme katılacağınıza şüphe etmem." Ve 17 Haziran 1919'da Kâzım Karabekir'e gönderdiği telgrafta: "Anadolu'ya geçişimden şimdiye kadar en çok önem verdiğim taraf, milletin geleceğinin ve hayat hakkımızın ancak millî birlikle kurtarılacağını anlamak, bunun için her çeşit siyasî ve kişisel ihtiraslardan uzak ve yalnız milleti hür ve müstakil yaşatmağa yönelik örgüt olan Müdafaa-i Hukuk-u Milliye'nin her bucağa varıncaya kadar yayılması esaslarını hazırlamak oldu. Övmeye değer ki, her tarafta askerî gerek mülkî, sizin gibi aynı fikir ve düşüncede arkadaşlarımızın çalışma ve önderlikleriyle, milletin bu ihtiyacı duyduğunu ve genel şekilde bu işe eylemli olarak başladığını ispat ediyor". Bütün milleti bir noktada birleştirmek amacıyla olduğunu ve halkın mücadeleye hazır olduğunu belirtmiştir.

Bu gelişmeler yaşanırken 17 Haziran 1919'da, İngiliz Yüksek Komiseri Amiral Calthorpe; "Acil zarureti üzerine bir kere daha dikkatinizi çekmek vazifem Mustafa Kemal ve Cemal Paşaların kayıtsız şartsız ve süresiz olarak geri çağrılmalarının icabındandır". Tekrar İstanbul'a geri dönmesi istenmiştir. İçişleri Bakanı Ali Kemal, 18 Haziran'da Müdafaa Hukuk Cemiyetleri kurulmasını ve postanelere protesto telgraflarını çekilmesi yönünde emir vermesi üzerine Posta ve Telgraf Baş Müdürü Refik Halit Karay, Redd-i İlhak ve Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyetleri'nin telgraflarının çekilmemesi yönünde talimat yayınlamıştır.

Atatürk, 18 Haziran 1919'da, Edirne'de bulunan I.Kolordu Komutanı Albay Cafer Tayyar Bey'e gönderdiği telgrafta: "Milli istiklalimizi boğan, vatanımızın parçalanması ve tehlikelerini hazırlayan İtilaf Devletleri'nin yaptıkları, İstanbul hükümetinin esir ve güçsüz durumu sizce de bilinmektedir. Milletin kaderini

böyle bir hükümetin eline teslim etmek, yıkılmaya mahkûmdur. Bütün Anadolu halkı milli bağımsızlığımızı kurtarmak için baştan aşığı tek vücut duruma getirildi. Kararlar istisnasız bütün komuta heyetleri ve arkadaşlarımız ile ortak alınıyor. Vali ve mutasarrıfların hemen hepsi bizimle beraberdir. İngiliz himayesi altında bağımsız bir Kürdistan kurulması ile ilgili propaganda ortadan kaldırıldı ve taraftarları yola getirildi. Kürtler Türklerle birleşti. Anadolu ve Trakya'daki milli teşkilatların birleştirilmesi ve milletin sesini bütün gürlüğü ile dünyaya duyurulabilmesi için güvenli bir yer olan Sivas'ta ortak ve güçlü bir hey'et kurulması kararlaştırıldı. İstiklalimizi kazanıncaya kadar, bütün milletle birlikte fedakârca çalışacağıma mukaddesatım üzerine yemin ettim. Hiçbir kuvvet bu millî azme mani olamayacaktır Artık benim için Anadolu'dan hiçbir yere gitmemek kesindir". Amasya Genelgesi'nin özünü ve temelini teşkil eden telgraf ile ilk kez bağımsızlık amacı elde edinceye kadar milletle birlikte özverili çalışacağına söz vermiştir. Anadolu'dan ve milletin sinesinden ayrılmayacağını, bütün halkın ulusal bağımsızlık için birleştiğini, ordu komutanlarının aynı amaç için hazır olduğunu ve sivil yöneticilerinde bu davaya katılacağını belirtmiştir. 20 Haziran 1919'da valilik ve kolordulara; "Milletin sesini boğarak yasal hakkını istemekten menetmeye ve vatanın mahvına sebep olmağa yönelmiş bir emri hiçbir namuslu telgraf memurunun yerine getireceğini ümit etmem; fakat böyle bir namussuzluğa cüret edecek olanlar olursa derhal divan-ı harplere gönderilmesini ve durumdan bilgi verilmesini emreylerim". Genelgesini ve aynı gün Posta ve Telgraf Baş Müdürlüğü'ne; "Müdafaa-i Hukuk-u Milliye ve Redd-i İlhak Cemiyetleri tarafından verilecek telgrafların çekilmemesi hakkında bir emir verdiğini haber aldım. Bu emrin hemen geri alınarak milletin itimat ve güvenine zerre kadar zarar getirilmemesi gereğini arz etmeği vicdan vazifesi kabul ettiğimi bildiririm. Eğer yapmaya kalkışan olursa, kendisinin Harp Divanı'na verilmesini bütün kolordu komutanlıklarına emir edip bildirdim." yazısını göndermiştir. Nutuk'ta, Milli Mücadele'yi yurtsever ve davaya inanmış telgrafçılar ve telgraf hatları ile kazanıldığını söylemiştir.

Atatürk'ün isteği ile Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, 20 Haziran 1919 Cuma günü Amasya'da yaklaşık 30.000 kişinin katılımı ile büyük miting düzenlemiş, mitingde yaptığı konuşmada halkı direnişe çağırmıştır. 21 Haziran'da, İstanbul'da bulunan sivil ve askeri makamlarda görevli üst düzey yetkilileri kongreye davet ettiği genelgede; "Yalnız mitingler ve gösteriler, büyük gayeleri hiçbir zaman gerçekleştirmez. Bunlar, ancak milletin bağrından fiilen doğan ortak güce dayanırsa kurtarıcı olur. Artık İstanbul Anadolu'ya hâkim değil, tâbi olmak mecburiyetindedir. Size düşen fedakârlık pek büyüktür. Kurtuluş ve milli amaç edilinceye kadar Anadolu'dan ve sine-i milletten ayrılmayacağıma ve bu noktada

sonuna kadar ferd-i bir millet gibi çalışacağıma söz verdim”. Özgürlük ve bağımsızlık savaşçısı olarak Millî Mücadele’ye davet etmiştir. Bunlar yaşanırken 21 Haziran 1919’da Savunma Bakanı Şevket Turgut Paşa, Atatürk’ün müfettişlik görevini Kazım Karabekir’e teklif etmiştir. Kazım Karabekir, onun görevden alınmasının büyük hata olacağını ve kendi görevini devredebileceği kimse olmadığını ileri sürerek görevi kabul etmemiştir. 21 Haziran’da İçişleri Bakanı Ali Kemal, İngiliz yetkililerine; “Mustafa Kemal’in emirlerine uyan emir ve subayları Divan-Harp tarafından cezalandırılacağını” söylemiştir.

Amasya’ya çağrılan Hüseyin Rauf Orbay ve 20.Kolordu Komutanı Ali Fuat Cebesoy 19 Haziran’da ve 3.Kolordu Komutanı Refet Bele ise 20 Haziran’da gelmiştir. Bu buluşma, Milli Mücadele’nin yol haritasının çizilmesi ve “Strateji Belgesi” hazırlanması açısından en kritik ve önemli safhasını oluşturmuştur. 21/22 Haziran gecesi saat 21.00’de, 5.Kafkas Tümeni karargâhı Saraydüzü kışlasında karanlık bir odada İstanbul’da tasarlamış oldukları Milli Mücadele’nin tam bağımsızlık ruhunu oluşturan “Bağımsızlık Bildirisinin” felsefesi stratejiye dönüştürülmüş ve uygulama metni olarak kaleme alınmıştır. Aynı gün hazırlanan genelge, 2.Ordu Komutanı Mersinli Cemal ve 15.Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa’ya sunulmuş, düşünceleri paylaşılmış ve onayları alınmıştır. Genelge’yi Albay Kazım, Husrev ve Muzaffer Bey, Genel Sekreter olarak Cevat Abbas Gürer, Ali Fuat Cebesoy ve Rauf Orbay imzalamıştır. Refet Bele, böyle bir kongre toplanmasındaki maksat ve yararı anlayamadığını söyleyerek imzadan

çekinmiş, ancak çekinerek de olsa imzalayarak Türkiye'nin kurtuluş savaşında ilk düzenli tasarımı oluşturan tarihi bir anlaşmaya imza atmıştır. İstanbul'dan beraber yola çıktığı arkadaşının böyle düşünce ve duygu içerisinde olması Atatürk'ü üzmüştür. Genelge, sadece Türk Milleti'nin değil, emperyalizme, saraya ve sultana karşı tüm mazlum milletlerin özgürlük ve bağımsızlık bildirisi olmuştur. Nutuk'ta; "Bu yazdığım hususlar, 18 Haziran 1919 günü Trakya'ya verdiğim direktifte işaret ettiğim bir noktanın uygulaması ve Anadolu'ya duyurulması zamanı gelmiş bulunuyordu. Anadolu ve Rumeli ulusal örgütlerini birleştirmek, bunları bir merkezden yönetmek ve adlarını iş görmek üzere, Sivas'ta genel bir ulusal kongre toplamaktı. Bu amaçla Cevat Abbas Bey'e 21/22 Haziran 1919 gecesi Amasya'da karanlık odada alınmış korkunç ve esrarlı kararın başlıca noktalarıdır." O'nun eseri olan genelge, ulusal bağımsızlığın ancak ulusun katılımıyla ve örgütlü mücadele ile kazanılacağını Anadolu'daki bütün komutanlarca kabul edilmiş ve İstanbul'dan kopuşu temsil eden tam bağımsız bir ülkenin temellerini oluşturmaya yönelik bir kuruluş belgesi olmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk, Türk bağımsızlık hareketini kişisel bir hareket olmaktan çıkarılıp kurumsallaştırılması gerektiğini, hareketi halka mal etmeyi ve yaymayı, bu hareketin milletin birlik ve dayanışmasını sağlayarak milli bir hareket haline getirmeyi ve hareketin liderliğine demokratik seçimle gelmeyi temel ilke olarak kabul etmiş, yaşamı boyunca sadık kalmış ve titizlikle uygulamıştır. İşgal edilmiş olan bir memleketin kendi topraklarını savunmak için yürüttüğü mücadelenin çelikleşmiş bir ifadesi olan "Amasya Genelgesi"; "Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir. İstanbul Hükümeti, üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu hal, milletimizi âdeta yok olmuş göstermektedir. Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır. Milletin içinde bulunduğu bu duruma göre harekete geçmek ve haklarını yüksek sesle bütün dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden kurtulmuş milli bir kurulun varlığına ihtiyaç vardır. Anadolu'nun her yönden en güvenli yeri olan Sivas'ta bir milli bir kongre acil olarak toplanmalıdır. Bunun için her ilden milletin güvenini kazanmış üç temsilcinin mümkün olduğu kadar çabuk yetişmek üzere yola çıkarılması gerekmektedir. Bu temsilciler, Müdafaa-i Hukuk, Redd-i İlhak cemiyetleri ve belediyeler tarafından seçilecektir. Her ihtimale karşı, bu meselenin bir milli sır halinde tutulması ve temsilcilerin, lüzum görülen yerlerde, seyahatlerini kendilerini tanıtmadan yapmaları lazımdır. Doğu illeri için, 10 Temmuz'da Erzurum'da bir kongre toplanacaktır. Bu tarihe kadar diğer illerin temsilcileri de Sivas'a gelebilirlerse; Erzurum Kongresi'nin üyeleri, Sivas genel kongresine katılmak üzere hareket edecektir" Milli Mücadele'nin bütün dünyaya ilk kez ilan edilışıdır, meşru zemindeki kökleridir, bir yol haritasıdır ve hukuksal

dayanağıdır. Anadolu ve Rumeli'de kurulmuş olan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerini tek amaç doğrultusunda birleştirmek için Erzurum ve Sivas'ta "Milli Kongre" toplayarak milletin haklarını dünyaya duyurmak için bağımsız bir kuruluşun varlığına gereksinme olduğu belirtilmesidir.

Genelge ile Milli Mücadele Hareketi'nin çalışma gerekçesi, amacı, şekli, yöntemi, planı, programı ve metodunun ana hatları ilk defa belirlenmiş, mücadelenin ne şekilde yapılacağına ilişkin hükümleri ayrıntılı olarak ortaya konmuştur. Milli Mücadele'nin çok önemli kilometre taşlarından biri olan "İlk Milli Strateji Belgesi", tüm ülkeye ve dünyaya ilan edilen aslında bir "İhtilal ve Devrim Bildirisi" olup, İstanbul Hükümeti'ne karşı bir isyan teşkil etmiştir. Genelge, yalnızca ülkenin savunmasını örgütlemekten daha öteye gitmiş, İstanbul'dan ayrı olarak dış denetim ve etkilerden uzak "Milli bir hükümet" kurulmasını öngörmüştür. "Vatanın bütünlüğünün ve milletin bağımsızlığının tehlikede." olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Genelge'nin gizli tutulan ve açıklanmayan, sadece imzalayanların ve Anadolu'daki komutanların bilgisi olduğu 6.maddede; "Askeri ve milli teşkilat hiçbir şekilde yürürlükten kaldırılmayacaktır. Kumanda hiçbir surette terk edilmeyecek ve başkasına bırakılmayacaktır. Vatanın herhangi bir tarafında yeniden ortaya çıkaracak bir düşman işgali karşısında birlikte ve müştereken hareket edilecektir. Silah ve cephane elden çıkarılmayacaktır." Yazılmıştır. Genelge'nin hiç açıklanmayan gizli maddesinde ise Mustafa Kemal Atatürk, Kazım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy ve Rauf Orbay bir milli hükümetin ilk kadrosu olarak belirlenmiştir. Genelge'nin duyurulmasıyla, bütün dünya ilk kez Anadolu harekâtının hedeflerini öğrenmiştir. Milletin bağımsızlığını ve vatanın düşman işgalinden kurtuluşunu sağlamak için milli iradeyi egemen kılmak temel hedef olarak belirtilmiş, hareket Erzurum ve Sivas kongrelerine yönelmiştir.

Amasya Genelgesi, İstanbul'a ulaşmış bazı çevrelerde sevinç, bazılarında ise endişe uyandırmıştır. Saray ve Hükümet'te şok etkisi yaratmış, İstanbul'da bulunan işgal güçlerinin tepkisini çekmiştir. İngilizler, Atatürk'ü geri getirmek için İstanbul Hükümeti üzerindeki baskıları iyice artmıştır. Savunma Bakanı Şevket Turgut Paşa, Atatürk'e gönderdiği telgraf ile kendisinin acele İstanbul'a dönmesini istemiş, ancak o dönmeyi kabul etmemiştir. İçişleri Bakanı Ali Kemal, valilere gönderdiği telgraf'ta; "İşgallerden duyulan üzüntü ne denli büyük olursa olsun, hükümetin ne Yunanistan ile ne de başka bir güçle savaşacak durumu yoktur. Bu nedenle milli milisler adıyla birlikler hazırlamaya girişmek felaketler doğurur." Osmanlı Devleti'nin aymazlığını ve zavallılığını açıkça ortaya koymuştur. Genelge'nin üzerinden 24 saat geçmeden 23 Haziran 1919'da; "Mustafa Kemal Paşa'nın, azledilerek hiçbir resmî nitelik taşımadığının icap eden

vilâyetlere duyurulmasının İçişleri Bakanı'na bildirilmesi" Bakanlar Kurulu kararı alınmış ve azli için gereken yetkiler çıkarılmıştır. Vali ve ordu komutanları ile iletişimini kesmek için telgraf müdürlüklerine emir verilmiştir.

Bu karar üzerine İçişleri Bakanı Ali Kemal, 23 Haziran'da Atatürk'ün azledilmesi sebebiyle emirlerinin dinlenememesi için vilâyetlere gönderdiği tamimimde;“Mustafa Kemal Paşa büyük bir asker olmakla beraber, zamanın siyasetine vakıf olmadığı için olağanüstü sayılacak vatanseverlik ve gayretine rağmen, yeni vazifesinde asla başarı kazanamamıştır. İngiliz Olağanüstü Temsilcisi'nin istek ve ısrarı ile görevden alındı. Bundan sonra yaptıkları ve yazdıklarıyla da bu kusurlarını daha çok meydana vurdu. İpsiz sapsız ve zaten kanunen de takip edilen bazı heyetler için sağa sola telgraflar çekti, siyasi hatasını idari yönden de artırdı. Kendisinin İstanbul'a getirilmesi Savunma Bakanı ile ilgili bir iştir. Ancak, İçişleri Bakanı'nın size kesin emri, artık o zatın görevden alınmış olduğunu bilmek, kendisi ile hiçbir resmi işleme girişmemek, hükümet işleri ile ilgili hiçbir isteği yerine getirmemektir. Bildiri ve emirlerinin resmi geçerliliği bulunmadığı, Hükümet işlerine karıştırmayınız. Kendisini yakalamaya ve tutuklamaya muktedirsiniz, derhal tutuklayıp gönderiniz.” İstanbul'a dönmesi için yapılan daveti kabul etmediği ve halkı hükümete karşı kışkırttığı için derhal görevden alındığı, yerine daha önce Denizcilik Bakanı olan Hurşit Paşa'nın atanması için gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir. Bu karar, Atatürk ile İstanbul Hükümeti arasındaki iplerin tamamen koptuğunu göstermiştir.

23 Haziran 1919'da Atatürk, 15.Kolordu Komutanı Kazım Karabekir'e gönderdiği telgraf da;“İstanbul'da millî bağımsızlığın zevkinden mahrum bazılarının İngiliz esaretine girmekte sakınca görmedikleri anlaşılıyor. Bu sebeple

Anadolu'dan çıkacak sesin etrafında olan bizler için bu millî vazifenin pek mukaddes olduğu kanaati bir kere daha doğrulanıyor. Merkezî hükümet millî girişimlerimize karşı her ne şekilde tecavüz elini uzatırsa uygun surette hemen karşı harekete girişilerek millî gayenin gerçekleşmesi zorunludur". Hükümetin milli çalışmalara karşı koyması halinde derhal karşı harekete girişilmesini milli amacın kaçınılmaz gereği olarak gördüğünü belirtmiştir. Anadolu'da doğacak olan milli kudretten başka hiçbir ümit ve kuvvetin bu devlet ve milleti kurtaramayacağını ileri sürmüştür. Mustafa Kemal Atatürk, 23 Haziran'da Savunma Bakanı'na gönderdiği telgrafta; "Bu tehlikeli ve mesuliyeti cidden ağır düşüncelerin millet ve memleketin gelecekteki kurtuluşu için ne büyük zararlar doğurabileceğini tekrar arza mecburum" diyerek ulusal hareketi aksatmadan sürdürülmesi için girişimlerine devam etmiştir. 24 Haziran 1919'da, Padişah Vahdettin'e çektiği telgrafta; "Böyle bir zihniyetin hiçbir yerde kabul ve uygulama noktası bulmadığını şükranla arz eylerim" Yine aynı gün valiliklere, müstakil mutasarrıflıklara, kolordulara, "Bağımsızlığını emin görmek isteyen milletin önüne hiçbir haksız set çekilemez." Yazısı ile protesto etmiştir.

İstanbul'dan telgraflarla Anadolu'ya verilen bu talimatlar sürerken Atatürk ve kafilenin aldığı karar, Erzurum'a Kazım Karabekir'in yanına hareket etmek olmuştur. Sivas'ta aleyhinde çok uygun olmayan olaylar çıktığı bilgisiyle, 25/26 Haziran sabah karanlığında yolculuk gizli tutulmuş ve Amasya'dan Tokat'a hareket edilmiştir. Tokat'a gelir gelmez telgrafhaneyi gözaltına aldırılmış, gelişini ve Sivas'a gidişinin bildirilmesini engellemiştir. Tokat'ta halk ile sohbet; "Hiçbir savunma aracına ve ağıtına sahip olmasak bile, dişimiz, tırnağımızla, zayıf ve dermansız kolumuzla mücadele ederek şeref ve haysiyetimizi, namusumuzu savunmayı zorunlu görüyorum. Tarih, bize vatan uğrunda canını, malını esirgemeyen milletlerin asla ölmediklerini, hala yaşadıklarını göstermektedirler. Ben hayatımı, hiçbir zaman milletimizden üstün görmedim ve görmeyeceğim. Her an memleket için şerefimle ölmeğe hazırım" şeklinde ateşli ve etkileyici bir konuşma yapmıştır. Yetkilerinin alınması ile ilgili olarak; "Bu şifreli talimat genelgesinden, benim ancak Sivas'a vardığım 27 Haziran 1919'da haberim olduğunu" belirtmiştir. Bu yolculuk esnasında İstanbul hükümeti tarafından görevlendirilen Elazığ Valisi Ali Galip, Sivas'ta yakalamak ve tutuklamak için Sivas Valisi Reşit Paşa'yı zorlamış, ancak o tutuklamaya destek vermemiştir. Sivas'ta çalışmalarını tamamlayıp gereken talimatları verdikten sonra 28 Haziran 1919'da saat 05.00'de, Anadolu'nun en etkin ve güçlü askeri birliği olan 15.Kolordu'nun olduğu ve "Vilayat-ı Şarkiyeye Müdafaa-i Hukuk Milliye" toplanacağı Erzurum'a hareket etmiştir. İstanbul hükümeti, onu geri almakta direnmiş, hiçbir sıfatı olmadığı yönünde emirler

vermiş, azletmiş, ama o aldırış etmemiş, üstündeki resmi üniformayı milli kongrelerde liderlik otoritesini alıncaya kadar üstünde taşımak istemiştir.

Atatürk ve kabile, 1 Temmuz 1919'a Erzincan'a gelmiş ve Savunma Bakanı Ali Ferit Paşa, 2/3 Temmuz'da Erzurum yolunda iken yazdığı telgrafta; "Padişahın vatanseverlik duygularıyla hareket ettiğine inandığını, durumun kötü olmadığını ve güvenliğin başkent'ten sağlanabileceğini, görevden azledilmesinin uygun görülmediğini, yabancı yetkililerin kendisine kötü davranabileceğini, o nedenle İstanbul'a dönmesine gerek olmadığını, hava değişimi almasını ve arzu edeceği bir şehir veya kasabada 2 ay istirahat etme tavsiyesini" bildirmiştir. 3 Temmuz 1919'da Erzurum'a gelmiş, Kazım Karabekir, halk ve asker tarafından sevgi gösterileriyle karşılanmıştır.

Amasya Genelgesi; Milli Mücadele adına atılmış ilk önemli adım olmuştur. Türk ulusuna egemenliği eline alması için bir çağrı niteliği taşımış, milli iradeye ve halk egemenliğine dayanan yeni bir meclis, hükümet ve devlet kurmak istediğini gösteren önemli bir belge olmuştur. Milletın yönetilen değil yöneten konumuna geçeceğinin ilk müjdecisi olarak İstanbul'un Anadolu'ya egemen olamayacağı, ancak Anadolu'ya bağlı bir vilayet olduğu gerçeği ortaya koymuştur. Etki ve sonuçları olarak iç ve dış düşmanlara karşı bir isyan, bir ihtilal parolası niteliğini taşımıştır. Yeni bir Türk Devletinin kurulmasında çok önemli bir hukuki ve siyasi belge olmuştur. Kurtarıcı olarak görülen padişah, hilafet, manda ve himaye düşüncesinin yerini millet ve milliyetçilik düşüncesi almıştır. Direniş esasları ilk defa Amasya'da yazılı bir ilke haline getirilmiştir. Ulusal Egemenliğe dayalı bir yönetimden ve Ulusal Devlet kavramlarından ilk kez bahsedilmiş olduğundan evrensel bir madde esasını teşkil etmiştir. İstanbul Hükümeti ilk kez yok sayılmış ve Milli Mücadele resmen ilan edilmiştir. "Milli Müfrezeler" ve "Gönüllü Müfrezeler", Müdafaa-i Hukuk hareketi içerisinde örgütlenerek "Kuva-yı Milliye" ismini alarak "Milli Ordu" olmuştur. 12-26 Haziran 1919'de, kaldığı 14 günde Türk Devrimlerinin temeli atılmış, adım adım Erzurum ve Sivas kongresine giden yolun temeli çizilmiştir.

"Devleti kurtarabilirsin Paşa" denilerek Anadolu-Samsun'a gönderilmesinden sadece geçeli bir ay olmasına rağmen bir kenara çekilip oturması istenmiştir. 23 Haziran 1919'da; tayin edildiği 9.Ordu Komutanlığı görevinden azledilmiş ve bu olaydan sadece 20 gün sonra 7/8 Temmuz gecesi ordudan atılmasına onay verilmiştir. Amasya Genelgesi ile Mustafa Kemal Atatürk'ün gerçek niyeti ilk kez yazılı bir protokolda yer almış ve çözüm yolu ortaya konmuştur. Bu çözüm yolu ne İngiliz, ne de Amerikan mandasını kabul etmektir, ne bölgesel kurtuluş, ne de saraya ve sultana teslimiyet olmuştur. 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılması ile

düzenli ordu kurulmuş, böylece emperyalizme karşı “Tam Bağımsızlık” ve saraya/sultana karşı “Milli Egemenlik” mücadelesi verilmiştir. İşgal edilen ve düşman elinde bulunan vatan toprakları; İnönü, Sakarya ve Büyük Taarruz ile verilen Milli Mücadele kazanılarak “Vatanın Bütünlüğü” ve “Milletin Bağımsızlığı” sağlanmıştır. Ruhu itibarıyla laiklik esasını teşkil eden ve demokrasinin temeli olan 29 Ekim 1923’te Cumhuriyetin ilan edilmesi ile “Milli hâkimiyetin kayıtsız şartsız millete ait olduğu” Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulmuştur.

KAYNAKÇA:

ATATÜRK, Mustafa Kemal. Nutuk, Türk Tarihi Kurumları, Ankara, 1989.

ATAY, Falih Rıfkı, Çankaya, Pozitif Yayınları, İstanbul.

AYDEMİR, Şevket Süreyya, Tek Adam, C-II, 1919-1922, Remzi Kitapevi, 1987, İstanbul.

AYDOĞAN, Metin, Ülkeye Adanmış Bir Yaşam, Mustafa Kemal ve Kurtuluş Savaşı, İnkılap, 2017.

ÇEKİÇ, Orhan, İmparatorluktan Cumhuriyete 1919 Samsun’dan Erzurum’a, Kaynak Yayınları.2017.

KINROSS, Lord, ATATÜRK, Bir Milletın Doğuşu, Altın Kitaplar Yayınevi, 2007.

LEWIS, Bernard, Modern Türkiye’nin Doğuşu, Türk Tarih Kurumu, 2007, Ankara.

MANGO, Andrew, ATATÜRK, Modern Türkiye’nin Kurucusu, Remzi Kitabevi, 2004.

MÜTERCİMLER, Erol, Fikrimiz Rehberi, Alfa Yayınları, 2008.

ÖZDEMİR, Hikmet, Savaşta ve Barışta Kemal ATATÜRK, Doğan Egmont Yayıncılık, 2019.

KURTULUŞ SAVAŞI'NIN YOL HARİTASINI ORTAYA KOYAN BELGE:

AMASYA GENELGESİ

Millî Mücadele'nin bağımsızlık ateşinin yakıldığı, Kurtuluş Savaşı'nın yol haritasının belirlendiği Amasya Genelgesi'nin üzerinden 101 yıl geçti

30 Ekim 1918

Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalanmasının ardından Anadolu, düşman tarafından işgal edilmeye başlandı

15 Mayıs 1919

İzmir işgal edildi

16 Mayıs

9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a atanan Gazi Mustafa Kemal Atatürk, milletin bağımsızlığının tehlikede olduğunu görüp kurtuluş mücadelesini başlatmaya karar verdi

19 Mayıs

Mustafa Kemal Samsun'a ayak bastı

25 Mayıs

Samsun'da 6 gün kalan Mustafa Kemal Havza'ya geçti

Havza'da bir süre hazırlık yaparak toplumun önde gelenleriyle iletişime geçen Mustafa Kemal, Amasya Müftüsü Hacı Tefvik Efendi'ye bir telgraf göndererek Amasya'ya gelmek istediğini bildirdi

Hacı Tefvik Efendi, Mustafa Kemal'in telgrafına, "Amasya halkı vatan, din ve devlet yolunda mücadele edenleri bağrına basmakla müftechir olacaktır." şeklinde cevap verdi

12 Haziran

Amasya'ya gelen Mustafa Kemal, vatandaşlar ve şehrin önde gelenleri tarafından coşkuyla karşılandı

21 Haziran

Saraydüzü Kışlası'nda 20. Kolordu Komutanı Ali Fuat Paşa ve "Hamidiye kahramanı" olarak tanınan eski Bahriye Nazırı Hüseyin Rauf Bey, 3. Kolordu Komutanı Refet Bey, Kurmay Yarbay Arif Bey, eski İzmit Sancak Beyi İbrahim Süreyya Bey, Yüzbaşı Osman Nuri, Tufan Bey, Yedek Teğmen Recep Zühtü, Efganlı, Teğmen Abdurrahman, Maliye Müfettişi Arif Bey, Erzurum 15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa, Yıldırım Kıtası Müfettişi Mersinli Cemal Paşa, Edirne'de 1. Kolordu Komutanı Cafer Tayyar Bey'in de telgraf vasıtasıyla katıldığı genelge görüşmeleri başladı

22 Haziran

Ertesi sabaha kadar devam eden görüşmelerin ardından Amasya Genelgesi açıklandı

"Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." cümlesi, alınan bütün kararların özeti ve bağımsızlığa giden yolun başlangıcını oluşturdu

Türkiye'nin terörle mücadelesi bazı Arap ülkelerini rahatsız etti

Orta Doğu'da meşru yönetimlere karşı silahlı grupları ve darbe faaliyetlerini gündemlerinden düşürmeyen BAE ve diğer bazı Arap ülkeleri, Türkiye'nin geçen yıl gerçekleştirdiği Barış Pınarı Harekati'na karşı çıktığı gibi Pençe-Kaplan Operasyonu'na da karşı

MISIR

Pençe-Kaplan Operasyonu, "Irak'a müdahale" olarak nitelendirilerek "komşu ülke ilişkilerine ve uluslararası taahhütlere aykırı olduğu" iddiasıyla kınandı

S. ARABİSTAN

Terör yuvalarının hedef alındığı operasyonu, "Arap ülkelerinin içişlerine müdahale, Arapların ulusal güvenliğine tehdit ve uluslararası sözleşmelere aykırı bir adım olarak" nitelendirerek Irak'ı güven ve istikrarından yana olduğunu iddia etti

BAE

TSK'nin operasyonunu "uluslararası hukuka aykırı" şeklinde nitelendiren BAE, Arap ülkelerinin iç meselelerine olan her türlü müdahaleye karşı olduklarını öne sürdü

BAE ve yanında yer alan diğer bazı bölge yönetimleri, Türkiye'nin Libya hükümetinin yanında yer almasıyla darbeci Halife Hafter'in ülkeyi iç savaşa sürükleme girişimlerinin önüne geçilmesinden sonra agresif tutumlarıyla öne çıkıyorlar

KUVEYT

TSK'nin Suriye ve Irak'ın kuzeyindeki bölgeye yönelik operasyonlarının bölgesel güven ve istikrarı doğrudan tehdit ettiğini ileri sürdü

BAHREYN

TSK operasyonu ve İran'ın bölgeye yönelik atışlarının "Irak'a askeri saldırılar" olarak nitelendirilerek kınandı

Uluslararası topluma, Irak'ın yanında yer alma çağrısında bulundu

20.06.2020

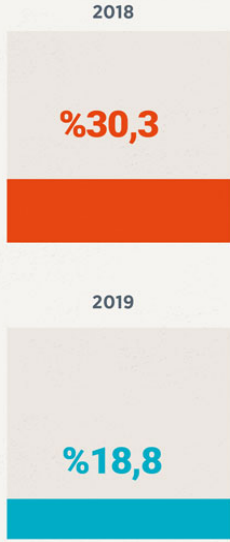
AA
ANADOLU AJANSI
İCCTV
1983-2020

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/19115>

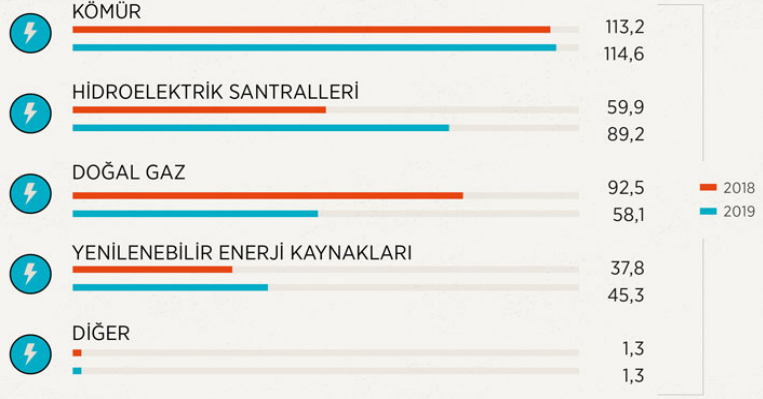
Türkiye'nin elektrik üretiminde doğal gazın payı azalıyor

Türkiye'de doğal gazdan üretilen elektrik, geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 37,2 azalışla 58,1 teravatsaate gerilerken, doğal gazın toplam üretimdeki payı da yüzde 18,8'e düştü

ELEKTRİK ÜRETİMİNDE
DOĞAL GAZIN PAYI

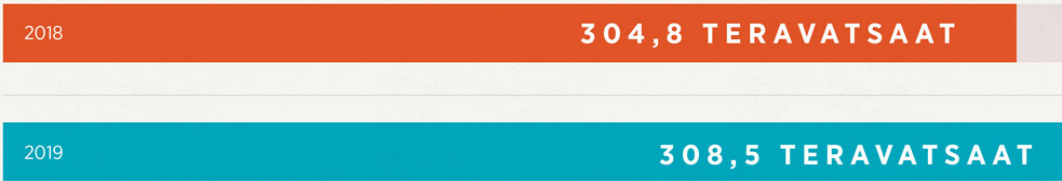

ELEKTRİK ÜRETİMİNİN KAYNAKLARA GÖRE DAĞILIMI
(TERAVATSAAT)

Türkiye'nin yerli ve yenilenebilir kaynaklara yönelmesi, elektrik üretiminde doğal gazın payının azalmasının ana sebebi olarak görülüyor

TÜRKİYE'NİN ELEKTRİK ÜRETİMİ

2019'DA AVRUPA'DA EN FAZLA ELEKTRİK ÜRETEK ÜLKELER (TERAVATSAAT)

22.06.2020 Kaynak: BP 2020 Dünya Enerji İstatistik Görünümü Raporu

AA
ANADOLU AJANSI
İCC 2019

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/19134>

Ünlü Rus doktor Aleksandr Myasnikov, kandaki kolesterol seviyesini düşüren besinleri açıkladı.

<https://tr.sputniknews.com/rusya/202006211042294379-unlu-rus-doktor-kolesterolu-dusuren-besinleri-acikladi/>

Rossiya 1 televizyonuna konuşan Myasnikov, fındığın sağlıklı kolesterolü yükseltirken, kötü kolesterolü düşürmeye yardımcı doymamış yağlar bakımından zengin bir besin olduğunu belirterek **“70 gram fındık, popüler kolesterol düşürücü ilaçlardan olan Atorvastatin’in 10 miligramı ile aynı etkiye sahiptir”** dedi.

Myasnikov, yabancı pirincin yüksek kolesterol ile mücadelede kullanılan ilaçların bir parçası olan kimyasal bir madde içerdiğini ve bu nedenle iyi bir kolesterol düşürücü olduğunu söyledi.

Doktor ayrıca balıkta bulunan çoklu doymamış yağ asitlerinin iyi kolesterolü artırdığı ve kötü olanı azalttığını hatırlatarak, polifenollerden dolayı yeşil çayın da etkisinin belirgin olduğunu ifade etti.

Kırmızı üzümün özellikle de kabuğunun biyolojik olarak aktif bir madde olan resveratrol içerdiğini ve vasküler duvar üzerinde çok yararlı bir etkiye sahip olduğunu belirten Myaskov, kolesterol seviyesinin kontrolü için de günde bir diş sarımsak tüketilmesini önerdi.

Kitap Tavsiyesi

kidegà

Kitap Açıklaması

Karizmatik patronumuz kendisini gülünç duruma düşürdüğünde, rakiplerimiz tökezlediğinde, düzenbaz siyasetçilerin foyaları meydana çıktığında, herkesin hayranlığını kazanan ünlülerin zaafı ifşa olduğunda, can sıkıcı düzeyde başarılı kimseler çuvalladığında hissedilen o leziz hazzı hepimiz az çok tanırız. Almancada başkasının talihsizliğinden duyulan bu keyfe tek kelimeyle Schadenfreude deniliyor.

Tiffany Watt Smith, neşe getirdiği kadar utançla da sarmalanmış, kendi hüsrânlarımızın acısını dindirmek uğruna başkalarının hüsrânlarına nasıl da can simidi gibi sarıldığımızı yüzümüze vuran bu çelişkili duyguyu yapıcı ve yıkıcı yönleriyle mercek altına alıyor; gündelik yaşam, siyaset, felsefe, sanat ve kültür üzerinden yaptığı yorumlar ve kişisel itiraflarla mizah dolu bir anlatı sunuyor.

Sosyal medya çağında barındırdığı tüm riskleri ve aşırılıklarına rağmen bizi başarısızlıklarımızla barıştıran, yetersizlik duygumuza rağmen yaşama sarılmamıza yardımcı olan, yaşamın absürlüğünü görmemizi sağlayan Schadenfreude'yla yüzleşmeye davetlisiniz – samimiyet ve neşeyle.

"Hiç kimse kendi kusurları üzerine düşünmeyi sevmez, halbuki bizi biz yapan pek çok yönümüzü bu kusurlar ifşa eder. Başka insanların talihsizliklerinden keyiflenmek kulağa basitlik gibi gelebilir – belli belirsiz bir fesatlık emaresi, bir fiske de gazez. Ama yakından bakacak olursanız hayatınızın en gizli kalmış fakat önem taşıyan yönlerini bir anlığına bu duyguda yakalayabilirsiniz."